

CABHAIR DHAONNÚIL

Tá an chabhair dhaonnúil mar chuid de ghníomhaíocht sheachtrach an Aontais a fhreagraíonn do riachtanais i gcás tubaistí nádúrtha nó tubaistí de dhéantús an duine. Maoiníonn [an Ard-Stiúirtheacht um Chabhair Dhaonnúil agus Cosaint Shibhialta](#) sa Choimisiún (AS ECHO) oibríochtaí fóirithinte agus comhordaíonn sí beartais agus gníomhachtaí na mBallstát. Gníomhaíonn an Pharlaimint agus an Chomhairle mar chomhrechtóirí chun beartas an Aontais i réimse na cabhrach daonnúla a mhúnlú agus chun páirt a ghlacadh sna díospóireachtaí domhanda ar ghníomhaíocht dhaonnúil níos éifeachtaí.

AN BUNÚS DLÍ

Leagann Airteagal 21 den [Chonradh ar an Aontas Eorpach](#) (CAE) amach na prionsabail le haghaidh gach uile ghníomhaíocht sheachtrach AE (cludaíonn Airteagal 21(2)(g) gníomhaíocht dhaonnúil).

Is é Airteagal 214 den [Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh](#) (CFAE) an bunús dlí don chabhair dhaonnúil.

Is é Airteagal 214(5) an bunús dlí chun an Cór Saorálach Eorpach um Chabhair Dhaonnúil a chruthú.

CREAT RIALÁLA AGUS BEARTAIS

Leagann [Rialachán \(CE\) Uimh. 1257/96 ón gComhairle](#) an 20 Meithimh 1996 (an Rialachán Cabhrach Daonnúil) amach na rialacha maidir le soláthar na cabhrach daonnúla, a hionstraimí airgeadais san áireamh. Níor leasaíodh an rialachán sin nuair a leasaíodh ionstraimí eile ó bhonn mar ullmhúcháin do chreat airgeadais ilbhiantúil 2007-2013.

Tá an creat beartais foriomlán maidir le cabhair dhaonnúil leagtha amach sa [‘Chomhdhearcadh Eorpach maidir le Cabhair Dhaonnúil’](#) (2007), atá sínithe ag na trí phríomhinstitiúid in AE (an Coimisiún, an Chomhairle agus an Pharlaimint). Is é an Comhdhearcadh a shainíonn fis chomhroinnte AE, cuspóirí beartais agus prionsabail ar go leor ábhar, lena n-áirítear: comhar daonnúil idirnáisiúnta; dea-dheontóireacht; laghdú riosca agus ullmhacht; cosaint shibhialta; agus caidreamh sibhialta-mhíleata. Athdhearbhaíonn an Comhdhearcadh na ceithre phrionsabal dhaonnúla: an daonnacht, neodracht, neamhchlaontacht agus neamhspleáchas. Forálann an téacs do chur chuige níos comhordaithe agus níos comhleanúnaí maidir le seachadadh cabhrach, ag nascadh cabhair dhaonnúil agus cabhair um fhorbairt ionas

go mbeidh AE in ann freagairt ar bhealach níos éifeachtaí do na riachtanais atá ag dul i méid.

ECHO

A. Forléargas agus tionchar

Leithdháileadh EUR 6.62 billiún chuig an ionstraim um chabhair dhaonnúil don tréimhse 2014-2020. Is é AE an deontóir cabhrach daonnúla is mó ar domhan, ag tabhairt tromlach den chistiúchán domhanda le haghaidh faoisimh éigeandála d'íospartaigh tubaistí nádúrtha agus tubaistí de dhéantús an duine. Tagann cuid den mhaoiniúchán seo go díreach ó na Ballstáit, ach tagann sciar mór de ó bhuiséad AE. Tá an Ard-Stiúrthóireacht um Chabhair Dhaonnúil agus Cosaint Shibhialta (AS ECHO) sa Choimisiún freagrach as chabhair dhaonnúil agus as cosaint shibhialta. Is é Christos Stylianides an Coimisinéir um Chabhair Dhaonnúil agus Bainistiú Géarchéimeanna faoi láthair, agus is é an Comhordaitheoir AE é maidir le Ebola ón 24 Deireadh Fomhair 2014.

Tá fás tagtha ar ECHO thar na blianta le foireann áitiúil i níos mó ná 40 oifig allamuigh. Ní chuireann sé an clár um chúnamh daonnúil i bhfeidhm é féin; ina ionad sin, maoiníonn sé oibríochtaí a chuireann a chomhpháirtithe i bhfeidhm, eadhon Eagraíochtaí Neamhrialtasacha, gníomhaireachtaí na Náisiún Aontaithe agus eagraíochtaí idirnáisiúnta. Chun freagairt do na fíor-riachtanais, is iad príomhthascanna ECHO ná maoiniú a thabhairt, a fhíorú go bhfuil bainistiú fóna á dhéanamh ar airgeadas agus a áirithiú go bhfuil earraí agus seirbhísí a chomhpháirtithe ag dul go héifeachtach agus go tapa go dtí na pobail atá i gceist.

Tar éis do tubaiste nádúrtha tarlú, nó aon eachtra eile a dteastaíonn cúnamh daonnúil ina leith, déanann saineolaithe ECHO sa chabhair dhaonnúil measúnú tosaigh ar an staid mar atá ar an láthair. Ansin, déantar na cistí a íoc amach go mear ar bhonn an mheasúnaithe seo — seo é an 'cur chuige bunaithe ar riachtanais' a shainíonn obair ECHO. Treoraítear cabhair trí níos mó ná 200 comhpháirtí — gníomhaireachtaí de chuid na Náisiún Aontaithe, eagraíochtaí neamhrialtasacha (ENRanna) agus eagraíochtaí idirnáisiúnta amhail Gluaiseacht Idirnáisiúnta na Croise Deirge agus an Chorráin Dheirg san áireamh — ar comhpháirtithe iad sin a bhfuil comhaontuithe conarthacha *ex ante* sínithe ag ECHO leo. Cinntíonn struchtúr ECHO go n-úsáidtear na cistí go trédhearcach agus go bhfanann comhpháirtithe cuntasach.

In 2017, thug ECHO gealltanais EUR 1.5 billiún i gcabhair dhaonnúil agus i gcosaint shibhialta chun cúnamh a thabhairt do dhaoine i 94 dtír. Léiríonn an méid sin an tiomantas leanúnach ón gCoimisiún Eorpach chun dul i ngleic leis na riachtanais dhomhanda atá go heisceachtúil ard. Is í an phríomhchúis leo sin ná roinnt coimhlintí atá tar éis maireachtáil i bhfad agus an líon mór gan fasach de bhreis agus 60 milliún duine atá easáitithe faoi éigean ar fud na cruinne. Le blianta beaga anuas, rinneadh ardú rialta ar an mbuiséad daonnúil tosaigh de chuid AE trí aistriú breise, le hairgead ag teacht go príomha ó Chúlchiste le haghaidh Cúnaimh Éigeandála an Aontais agus ath-imscaradh ó línte buiséid eile agus ón gCiste Eorpach Forbraíochta chomh maith.

In 2017, bhí 46.9% de chiste ECHO leithdháilithe ar an Afraic, 37.9% ar an Meán Oirthear agus tíortha comharsanachta Eorpacha, 6.1% ar an Áise agus ar an

Aigéan Ciúin, 2.7% ar Mheiriceá Láir agus Theas agus ar an Muir Chairib, 1.5% ar thubaistí domhanda agus 4.7% ar oibríochtaí comhlántacha agus ar thacaíocht. Lean mór-idirghabhálacha cabhrach daonnúla ar aghaidh sa tSiria agus ina tíortha comharsanacha, sa Mheán Oirthear níos leithne agus san Afraic Thuaidh, sa tSaiheil, i gCorn na hAfraice, i bPoblacht na hAfraice Láir, sa tSúdáin Theas, in Éimin agus san Úcráin. I measc na n-éigeandálaí nua ar theastaigh cúnamh ón Aontas lena n-aghaidh, bhí hairicíní Irma agus Maria, a bhuaile an Muir Chairib. Chomh maith leis sin, tá AE tar éis a fhócas a choinneáil ar 'ghéarchéimeanna dearmadta' an domhain, ar leithdháileadh 15% de bhuiséad daonnúil tosaigh 2017 dóibh.

Tosaíochtaí beartais

Oibríonn ECHO chun a fhreagra ar éigeandálaí a fheabhsú agus chun cúnamh a thabhairt do thíortha nach bhfuil san Aontas a n-acmhainneachtaí féin a neartú chun dul i ngleic le héigeandálaí agus chun rannchuidiú le forbairt fhadtéarmach. Tá sé mar chuspóir lárnach ag AE comhordú a dhéanamh ar chabhair dhaonnúil agus ar chabhair um fhorbairt, agus fáinne fí an athraithe aeráide, an ocras, agus na bochtaineachta a bhriseadh.

Tá gníomhaíochtaí a bhaineann le [hullmhacht i gcomhair tubaistí](#) mar chuid den bhéim a chuireann ECHO ar athléimneacht. Is gníomhaire suntasach é AE i múnú iarrachtaí an phobail idirnáisiúnta maidir le bainistiú rioscaí i gcás tubaistí. Rinneadh fíis uailmhianach an Aontais don todhchaí a leagan amach i dteachtaireacht an Aibreáin 2014 dar teideal 'An Creat Gníomhaíochta a thiocfaidh i ndiaidh Creat Hyogo 2015: Rioscaí a bhainistiú d'fhonn teacht aniar a bhaint amach', a eisíodh in ullmhú don Chomhdháil Dhomhanda um Laghdú Rioscaí Tubaistí.

I bhfianaise an líon mór dídeanaithe agus daoine easáitithe, go minic i gcásanna fadtréimhseacha, d'aontaigh AE in 2016 cur chuige níos láidre agus forbairt-díríthe ar easáitiú faoi éigean a fhorbairt. Cuirfidh an tAontas níos mó béime ar thacaíocht a thabhairt do chuimsiú socheacnamaíoch de dhaoine atá easáitithe faoi éigean agus aghaidh a thabhairt ar bhunchúiseanna an easáitithe fhadtéarmaigh faoi chuimsiú [Chreat Cuimsitheach Freagartha do Dhídeanaithe](#) Ard-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe le haghaidh Dídeanaithe agus rannpháirtíocht an Bhainc Dhomhanda maidir le [heasáitiú](#).

Bhí ról tábhachtach ag an Aontas agus ag na Ballstáit ag an [gCruinniú Mullaigh Domhanda maidir le Cúrsaí Daonnúla](#) a tionóladh i mBealtaine 2016 in Iostanbúl. Thug AE é féin 100 gealltanais chun rannchuidiú leis an 'gClár Oibre don Chine Daonna', a ndearna Ardrúnaí na Náisiún Aontaithe é a chur i láthair ag an gCruinniú Mullaigh, agus chun an 'Margadh Mór' a chur chun feidhme, socrú nua nuálach idir gníomhairí daonnúla éagsúla chun éifeachtúlacht agus éifeachtacht airgeadais a mhéadú.

Maidir le lánpháirtiú inscne agus an comhrac in aghaidh foréigean bunaithe ar inscne, leanann siad de bheith ina dtosaíochtaí ag AS ECHO, a thug isteach marcóir inscne maidir le hoibríochtaí cabhrach daonnúla. I gcomhréir leis an ngá atá le tús áite a thabhairt do na grúpaí is leochailí, is réimse fócais eile é tacú le hoideachas leanaí i gcásanna éigeandála.

B. Ionstraimí eile

Tá trí struchtúr breise ar áireamh le cúnaimh AE: an [Sásra Aontais um Chosaint Shibhialta](#), an Cór Saorálach Eorpach um Chabhair Dhaonnúil agus creat dlíthiúil nua chun tacaíocht éigeandála a thabhairt laistigh den Aontas.

- Cruthaithe ar dtús in 2001, tá 34 stát páirteach sa Sásra Aontais um Chosaint Shibhialta — 28 mBallstát agus an Mhacadóin Thuaidh, an Íoslainn, Montainéagró, an Iorua, an tSeirbia agus an Tuirc. Tógann an Sásra Aontais ar shraith uirlisí: (1) soláthraíonn an [Acmhainneacht Eorpach Práinnfhreagartha \(EERC\)](#) stór deonach de shócmhainní freagartha réamhghéalta ó na stáit rannpháirteacha agus próiseas struchtúrtha chun bearnaí ó thaobh acmhainneachta de a shainaithint; (2) feidhmíonn an [Lárionad Comhordúcháin Práinnfhreagartha \(ERCC\)](#) mar an croílár oibríochtúil, ag éascú comhordúcháin in idirghabhálacha cosanta 24/7; (3) féachann an [Comhchóras Cumarsáide agus Faisnéise Éigeandála \(CECIS\)](#) le cumarsáid éigeandála a fheabhsú trí feidhmchlár foláirimh agus fógra gréasáin; (4) foráladh freisin do líonra saineolaithe oilte a bheadh ar fáil ar ghearrfhógra i gCinneadh Uimh. 1313/2013/AE an 17 Nollaig 2013.
- Beartaíodh an Cór Saorálach Eorpach um Chabhair Dhaonnúil in Airteagal 214(5) de Chonradh Liospóin agus bunaíodh é mar an [Tionscnamh maidir le Saorálaithe Cabhrach AE](#) i Márta 2014. Agus é ag neartú acmhainneacht an Aontais chun freagairt do ghéarchéimeanna daonnúla, tá an tionscnamh beartaithe chun athléimneacht na bpobal is leochailí i dtríú tíortha a fheabhsú. Is é a bhuiséad don tréimhse 2014-2020 ná EUR147.9 milliún.
- Ghlac an Chomhairle rialachán nua maidir le tacaíocht éigeandála san Aontas an 15 Márta 2016 d'fhonn freagairt a thabhairt ar an gcrúachas daonnúil atá mar thoradh ar an ngéarchéim dídeanaithe. Leis an rialachán nua tá AE in ann cúnaimh a thabhairt don Ghréig agus do na Ballstáit eile lena mbaineann chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais dhaonnúla na ndídeanaithe. D'fhéadaí an rialachán a úsáid sa todhchaí freisin chun dul i ngleic le héigeandálaí eisceachtúla nó tubaistí a mbíonn torthaí tromchúiseacha daonnúla ag gabháil leo, amhail timpistí núicléacha nó ionsaithe sceimhlitheoireachta. Tá AS ECHO freagrach as a chur chun feidhme. Beidh suas le EUR 643 milliún i gcistiú AE (tógtha ó línte buiséid le haghaidh beartais intíre agus gan aon iarmhairtí ann don chabhair dhaonnúil i dtríú tíortha) curtha ar fáil trí eagraíochtaí compháirtíochta, ar nós gníomhaireachtaí na NA, an Chros Dhearg agus eagraíochtaí neamhrialtasacha, ó 2016 go 2019.

RÓL PHARLAIMINT NA HEORPA

I réimse an bheartais maidir le cabhair dhaonnúil, gníomhaíonn an Pharlaimint mar chomhrechtóir leis an gComhairle. I ndáil le bunús dlí an bheartais maidir le cabhair dhaonnúil a mholann an Coimisiún (rialachán), déantar é sin a chaibidliú leis an gComhairle agus leis an bParlaimint – agus is faoin dá institiúid sin atá sé é a fhorghéas (nó gan é a fhorghéas), i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach. Déantar bearta cur chun feidhme an Choimisiúin a chur faoi bhráid na Parlaiminte freisin, a bhfuil cumhachtaí formhaoirseachta aici. Sa Pharlaimint, tagann cabhair dhaonnúil faoi

chúram an Coiste um Fhorbairt (DEVE), agus tagann cosaint shibhialta faoi chúram an Coiste um an gComhshaol, um Shláinte Phoiblí agus um Shábháilteacht Bia (ENVI).

Sa bhreis air sin, déanann an Pharlaimint faireachán ar an gcabhair dhaonnúil atá á thabhairt agus féachann sí lena áirithiú go meaitseálann na forálacha buiséadacha na riachtanais dhaonnúla. Leagann an Pharlaimint béim rialta ar an ngá atá leis an gciste cabhrach daonnúla a mhéadú agus d'éiligh sí an bhearna leathnaithe idir ceangaltais agus íocaíochtaí a dhúnadh.

Tá Coiste DEVE, agus an Pharlaimint go ginearálta — trí thuairimí agus rúin, lena n-áirítear tuarascálacha féintionscnaimh — tar éis féachaint le tionchar a bheith acu ar chinntí straitéiseacha agus ar chlaonadh beartas an Choimisiúin, ar nós rannchuidiú AE leis an gCruinniú Mullaigh Domhanda maidir le Cúrsaí Daonnúla, oideachas in éigeandálaí agus an fhreagairt ar an ráig Ebola. Déanann an Pharlaimint athbreithniú ar chlár oibre bliantúil an Choimisiúin agus ar stráitéis oibríochtúil ECHO. Tugtar cuireadh rialta don Choimisiún chun tuairimí a mhalartú le Coiste DEVE. Glacadh ‘an Comhdhearcadh Eorpach maidir le Cabhair Dhaonnúil’ in 2007, agus leis sin tugadh freagra nach beag ar na seasaimh dhiongbháilte a bhí glactha ag an bParlaimint. Is gníomhaire láidir í an Pharlaimint ar bheartais ghinearálta eile, amhail athléimneacht, slándáil an tsoláthair bia agus nascadh an cúnaimh dhaonnúil agus forbairt. D’eagraigh Coiste DEVE [éisteacht ar thodhchaí chabhair dhaonnúil an Aontais](#) an 27 Feabhra 2019.

Chun formhaoirseacht na Parlaiminte ar chabhair dhaonnúil a neartú, tá buanrapóirtéir do chabhair dhaonnúil á cheapadh ag Coiste DEVE gach dhá bhliain go leith ó 2006. Tá cosaint na leasanna maidir leis an mbuiséad cabhrach daonnúla, faireachán a dhéanamh ar chlár cabhrach daonnúla agus dlúthchaidreamh a choinneáil leis an bpobal cabhrach daonnúla faoi sainchúram an bhuanrapóirtéara. Is é Enrique Guerrero Salom atá sa phost faoi láthair. Tá sé freagrach as an tuarascáil maidir le cur chun feidhme na hionstraime um chabhair dhaonnúil. Coinníonn an Pharlaimint idirphlé leanúnach leis an gCoimisinéir Stylianides, a labhair os comhair Choiste DEVE go deireaneach an 22 Eanáir 2019 chun tuairimí a mhalartú ar an gclár oibre agus ar stráitéis oibríochtúil AS ECHO do 2019.

Gonzalo Urbina Treviño
04/2019

